

Аранђелово - радови су започети...

Crkva sv. Arhandela u Arandelovu nalazi se na samoj granici između Crne Gore i Hercegovine. Smještena je u podnožju klobučkih, mirotinskih i skočegrmskih strana, te je sa svih strana brdima zatvorena.

Ова стара и лијепа црква изграђена је у 17. вијеку, на темељима старе цркве, као једнобродна базилика и представља типичан храм из турског периода, какви су се подизали на подручју Херцеговине и Далмације. Зидана је клесаним каменом у комбинацији са сигом, са ћемереном таваницом и олтарском апсидом са полукалотом.

Црква је без декоративних украса на фасади, а типолошки се сврстава у групу једнобродних цркава са прислоњеним луковима. Осликана је у централном дијелу фрескама непознатог аутора. Живопис има одлике српског зидног сликарства раног 17. вијека. Фреске су биле знатно оштећене, али су конзерваторски радови који се обављају последњих година дали добре резултате у њиховој санацији и рестаурацији. Поред радова на живопису, које изводе конзерватори Завода за заштиту споменика културе Србије, било је потребно извршити дренажу простора, како би се одбила влага која негативно утиче на живопис и конзерваторске

радове.

Завод за заштиту културно-историјског и природног наслеђа Републике Српске је у 1997. години урадио пројекат и извео радове на уређењу простора око цркве. Урађен је дренажни систем и тротоар. Започињањем радова на изради дренажног канала откривено је гробље са стећцима, настало најкасније у 14-15. вијеку. То је отежало радове око дренаже, јер су се морала обавити заштитна археолошка ископавања и истраживања. Послови су повјерени Академији за конзервацију уметнина српских из Београда.

Израдом дренажног система и тротоара око цркве учинило се доста на елиминисању влаге, а самим тим и на заштити живописа цркве.

У овој години Завод има у плану другу фазу радова. Неопходно је да се скине бетонски под цркве, како због откривања остатака старе цркве, њеног живописа и правилног датовања њеног настанка, тако и због исушења живописа у цркви. Такође се планира наставак конзерваторско-рестаураторских радова на живопису.

Радови су започети, а да ли ће се наставити, питање је средстава.